

Kā gatavoties eksāmenam ķīmijā?

Informāciju par to, ko prasīs eksāmenā, atradīsi eksāmena programmā.

https://visc.gov.lv/vispizglitiba/eksameni/dokumenti/programmas/vpd_progr_visas_2020.pdf

Informācija par to, kā notiks eksāmeni, atradīsi materiālā Pārbaudes darbu norises darbību laiki 9. un 12.klasei.

https://visc.gov.lv/vispizglitiba/eksameni/dokumenti/norlaiki/2020_vpbdnor_9kl_12kl.pdf

Neatkarīgi no tā, vai esi 12. klases skolēns vai beidzis vidusskolu pirms daudziem gadiem, gatavojoties centralizētajam eksāmenam, parasti rodas vieni un tie paši jautājumi: kas jāzina un kas jāprot?

Atbildes uz šiem jautājumiem nevarēs iegūt, izlasot mācību grāmatu no vāka līdz vākam. Teorētisko mācību materiālu lasīšana būs produktīva tikai gadījumā, ja lasot meklēsi atbildi uz konkrētu jautājumu.

- Vispirms iepazīsties ar eksāmena programmu VISC mājas lapā! Tur atradīsi eksāmena daļu raksturojumu, izpildes laiku, vērtēšanas kārtību.
- Pievērs uzmanību dokumentam *Obligātā mācību satura indikatori*. https://visc.gov.lv/vispizglitiba/eksameni/dokumenti/ce_paraugi/dzm/2019_2020/indikatori_kim.pdf. Eksāmena saturs ir veidots, izmantojot indikatoros noteikto, tāpēc tajos tu atradīsi konkrētāku atbildi uz jautājumu, ko var prasīt eksāmenā. Sāc ar 6. sadaļu! Piemēram, kuru nemetālu alotropiskie veidi ir jāzina (6.2.1) vai kurām no organisko vielu reakcijām ir jāprot rakstīt reakcijas vienādojumi (6.12.8). 7. sadaļā detalizēti norādīts, kādas prasmes nepieciešamas, lai atbildētu uz jautājumiem, kas attiecas uz pētniecisko darbību, un risinātu aprēķinu uzdevumus.
- Jau otro gadu eksāmenam nav 4. daļas, bet jautājumi, kas saistīti ar eksperimentālo darbību, ir iekļauti visās eksāmena daļās. Ar vienu no 3. daļas uzdevumiem pārbauda tieši pētnieciskās prasmes. Ja laboratorijas darbu skolā bijis maz vai, iespējams, nemaz, ļoti rūpīgi iepazīsties ar *Obligātā mācību satura indikatoru* 7.4 sadaļu! Ar pētniecisko uzdevumu pārbauda gan plānošanas prasmes, gan datu apstrādi, analīzi un eksperimenta izvērtēšanu. Ja darbus neesi veicis praktiski un nav iespējas līdz eksāmenam to izdarīt, tad iepazīsties ar laboratorijas darbu aprakstiem tiešsaistes materiālos www.siiic.lu.lv/mat/e_dzm.html! Pievērs uzmanību eksperimenta gaitas aprakstiem, trauku un piederumu nosaukumiem, to nepieciešamajiem mērapjomiem! Plānojot darba gaitu, ņem vērā, ka tai jābūt uzrakstītai tā, lai pēc šī apraksta verētu precīzi atkārtot eksperimentu. Īpašu uzmanību pievērs kvantitatīvās analīzes metodēm: tilpumanalīzei (titrēšanai) un gravimetrijai (7.4.3)!

Otrs biežāk uzdotais jautājums ir:

Kā es varu pārbaudīt, vai es zinu, saprotu un vai varēšu veiksmīgi lietot savas zināšanas?

- Viens no veidiem, kā mācīties, ir meklēt atbildes uz jautājumiem un risināt uzdevumu piemērus, šajā gadījumā noderēs tiešsaistē pieejamie dažāda līmeņa uzdevumi DZM burtnīcā *Mūsdienīgs mācību process. Ķīmija 10., 11. un 12. klasei*. www.siiic.lu.lv/mat/e_dzm.html. Ja šaubies, vai varēsi izskaidrot, piemēram, nemetālu uzbūvi, fizikālās īpašības un vai izproti alotropijas būtību (11. klases burtnīca 34. lpp.), tad mēģini izpildīt attiecīgos uzdevumus! Pirmajā līmenī ietverti vingrinājumi, kas bieži satur nepieciešamo informāciju vai norāda, kādas zināšanas nepieciešamas, lai izpildītu nākamā līmeņa uzdevumu. Ja paveiksi II līmeņa uzdevumu, vari uzskatīt, ka esi apguvis pamatprasmes. III līmeņa uzdevuma izpilde parādīs, ka spēj lietot zināšanas nestandarta situācijās.

- Risinot dažāda līmeņa uzdevumus, nepieciešams skolotāja atbalsts, bet pilnīgi patstāvīgi vari mācīties, izmantojot interaktīvās apmācības diskus 10., 11. un 12. klasei, kas pieejami https://www.siic.lu.lv/kim/IT/K_10/index.html
Šajos materiālos atradīsi īsu teorijas izklāstu, testus pašpārbaudei un uzdevumu risināšanas paraugus. Pievērs uzmanību eksperimentu video, piemēram, nemetālu iegūšanai laboratorijā!
https://www.siic.lu.lv/kim/IT/K_11/default.aspx@tabid=21&id=320.html
- Izskati iepriekšējo gadu eksāmenus! <https://visc.gov.lv/vispizglitiba/eksameni/uzdevumi.shtml>
Šā gada eksāmena struktūra ir līdzīga iepriekšējo gadu eksāmeņiem, sākot jau ar 2011. gadu. Risinot eksāmena 1. daļas uzdevumus, kontrolē laiku! Izpildi eksāmena daļu un tikai pēc tam pārbaudi. Konsultējies ar skolotāju, noskaidro, kurai tēmai atbilst neskaidrie jautājumi un atkārto šo tematu. Eksāmenu uzdevumu risinājumi atrodami vietnē *Uzdevumi.lv*. Seko savai izaugsmei! Risinot katra nākamā eksāmena uzdevumus, rezultātiem vajadzētu būt augstākiem. Ja progresa nav, meklē iemeslu! Nezaudē apņēmību!
- Parasti pirms eksāmena novēl veiksmi. Vari cerēt uz veiksmi, bet pašauties gan vari tikai un vienīgi uz sevi!